

CO ZNAMENÁ STATUS OSOBY ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ (OZZ)?

K čemu status OZZ slouží?

Účelem uznání statusu OZZ je podpora zaměstnávání těchto osob a jejich uplatnění na trhu práce. Zaměstnávání OZZ bude ze strany státu podporováno poskytováním příspěvků zaměstnavateli. Příspěvek mohou zaměstnavatelé od úřadu práce čerpat od 1. 1. 2015.

Kdo má nárok získat status OZZ?

Jako OZZ bude uznán občan, který má zachovánu schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale jeho schopnost zůstat pracovně začleněný, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci či ji získat je podstatně omezena. Příčinou tohoto omezení je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který má podle poznatků lékařské vědy trvat déle než rok a podstatně omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti a tím i schopnost pracovního uplatnění. Kritéria jsou uvedena v právních předpisech, konkr. v § 67 zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.).

Kdo může podat žádost a jaký úřad o statusu OZZ rozhoduje?

Žádost podává občan (starší 15 let, který ukončil povinnou školní docházku) který z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu má omezenou schopnost uplatnit se na trhu práce. Za osobu mladší 15 let může žádost podat pouze jeho zákonný zástupce. Žádost musí mít písemnou formu a musí z ní být patrné, kdo ji podává (uveďte se jméno, příjmení, datum narození, adresa a podpis žadatele) a čeho se týká (tj. žádost o uznání za OZZ). Kromě toho je důležité uvést označení ošetřujícího lékaře a jeho sídlo. Žádost lze podat přímo na příslušné OSSZ (podle místa trvalého bydliště občana, u cizinců podle místa hlášení pobytu v ČR) nebo zaslat poštou či prostřednictvím datové schránky. Doporučený vzor žádosti je dostupný na OSSZ nebo v elektronické podobě na webových stránkách ČSSZ: <http://www.cssz.cz/cz/tiskopisy/>. Po podání žádosti žadatel obdrží písemnou informaci týkající se posuzování jeho zdravotního stavu s požadavkem na podrobení se vyšetření u ošetřujícího lékaře (doporučený termín je do 8 dnů od doručení informace s výzvou) a na vyplnění příloženého „profesního dotazníku“. O uznání občana za OZZ rozhoduje OSSZ podle místa trvalého pobytu občana (u cizinců podle místa hlášeného pobytu v ČR) na základě posudku zpracovaného posudkovým lékařem OSSZ.

Je OZZ také občan, který byl uznán invalidní?

Na osoby, které již byly nebo budou uznány invalidními v prvním, druhém nebo třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění, se automaticky pohlíží jako na osoby se zdravotním postižením (OZP). To platí i pro osoby, kterým ČSSZ invalidní důchod nevyplácí z důvodu nesplnění podmínky potřebné doby důchodového pojištění. Tito lidé tedy o status OZZ nezádají, protože mají z titulu své invalidity status OZP, jehož účel je obdobný – podpora zaměstnávání těchto osob a jejich uplatnění na trhu práce.

Jaká je lhůta pro vydání rozhodnutí?

Rozhodnutí vydává příslušná OSSZ do 30 dnů od doručení žádosti. Je však třeba počítat s tím, že lhůta se prodlužuje o lhůtu stanovenou pro vydání posudku, která je 45 dní. Lhůta může být případně i prodloužena o dobu, po kterou se došetřují rozhodné skutečnosti.

Jak postupovat při nesouhlasu s rozhodnutím?

Proti rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů od jeho doručení, a to u OSSZ, která jej vydala (nelze se odvolat proti samotnému posudku). O odvolání rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Od kdy status OZZ vzniká a jaká je doba jeho platnosti?

Status OZZ vzniká ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, což v praxi znamená uplynutím 15 denní lhůty pro podání odvolání nebo dřívějším dnem, pokud se žadatel vzdal práva na odvolání. Status OZZ je platný do dne vyznačeného na posudku, resp. rozhodnutí. Doba platnosti se stanoví zpravidla na 3 – 5 let, může být však stanovena i na dobu neurčitou. Status OZZ se automaticky neobnovuje, občan o něj musí znovu požádat. O statusu OZZ nelze rozhodovat zpětně. S ohledem na délku řízení je tedy vhodné podat žádost o pokračování statusu OZZ v dostatečném předstihu před termínem skončení jeho platnosti (cca 4 měsíce).

Jak se status OZZ či OZP prokazuje?

Status OZZ se prokazuje buď rozhodnutím (s vyznačením nabytí právní moci) nebo potvrzením, které na žádost občana vydá příslušná OSSZ. Status OZP se prokazuje buď posudkem o invaliditě, nebo potvrzením vydaným příslušnou OSSZ.

Existují procesní překážky pro přiznání statusu OZZ?

Ano, status OZZ nemůže získat osoba, u které probíhá řízení o přiznání invalidního důchodu nebo již byla uznána invalidní v jakémkoliv stupni invalidity.

Jaký je rozdíl mezi OZP a OZZ?

Osobou se zdravotním postižením (OZP) je dle § 67 zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.) fyzická osoba, která je orgánem sociálního zabezpečení uznána invalidní ve třetím, druhém nebo prvním stupni nebo zdravotně znevýhodněnou (OZZ). Osoby zdravotně znevýhodněné (OZZ) jsou tedy podskupinou osob se zdravotním postižením, které nejsou invalidní, ale dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jim omezuje schopnost pracovního uplatnění.

Je nutné podat novou žádost, pokud byl občan jako OZZ trvale uznán již od roku 2011?

Ne, a to i přesto, že kategorie OZZ byla původně s účinností od 1. 1. 2012 zrušena zákonem č. 367/2011 Sb., dle kterého bylo stanoveno, že platnost původního rozhodnutí je nejpozději do 31. 12. 2014. Podle přechodných ustanovení zákona o zaměstnanosti však původní rozhodnutí o OZZ vydaná Úřadem práce do 31. 12. 2011 platí po celou dobu, po kterou byla vydána. Pokud byl tedy občan před 31. 12. 2011 uznán za OZZ trvale, má tento status i po 1. 1. 2015 a nemusí podávat novou žádost.

Bližší informace poskytnou a vysvětlení podají každý úřední den pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení.